

การศึกษาการใช้ยาของผู้พิการทางสายตาใน
กรุงเทพมหานคร

นาย ชัยพร จินะการ
นาย ธีระวัฒน์ แก้วถาทำ

โครงการพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาเภสัชศาสตรบัณฑิต
คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2550

STUDY OF MEDICINE USE AMONG THE
BLIND IN BANGKOK

MR. CHAIYAPORN JINAKARN
MR. TEERAWAT THAWTHATHAM

A SPECIAL PROJECT SUBMITTED IN PARTIAL FULFILMENT
OF THE REQUIREMENT FOR
THE BACHELOR DEGREE OF SCIENCE IN PHARMACY
FACULTY OF PHARMACY
MAHIDOL UNIVERSITY

โครงการพิเศษ

เรื่อง การศึกษาการใช้จ่ายของผู้พิการทางสายตาในกรุงเทพมหานคร

.....
(นาย ชัยพร จินะการ)

.....
(นาย วีระวัฒน์ แก้วถำทำ)

.....
(รศ.ดร.อาทร ธีวโพนุลย์)
อาจารย์ที่ปรึกษา

บทคัดย่อ

การศึกษาการใช้จ่ายของผู้พิการทางสายตาในกรุงเทพมหานคร

ชัยพร จินะการ, ธีระวัฒน์ แถวถาทำ

อาจารย์ที่ปรึกษา: อาทรร ธีวไพบูลย์*

*ภาควิชาเภสัชกรรม คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

คำสำคัญ: ผู้พิการทางสายตา, การใช้จ่าย, บริการทางเภสัชกรรม

โครงการพิเศษนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการใช้จ่ายของผู้พิการทางสายตา โดยเป็นการศึกษาเชิงบรรยายแบบตัดขวาง ในผู้พิการทางสายตา อายุ 18 ปีขึ้นไปในกรุงเทพมหานคร เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ในปี 2550 ผลการศึกษาจากตัวอย่าง 86 ราย ส่วนใหญ่เป็นผู้มีอายุ 31-50 ปี (ร้อยละ 65) เป็นเพศชาย ร้อยละ 61 ไม่ได้เรียนหนังสือ ร้อยละ 16 และหนึ่งในสี่อ่านอักษรเบรลล์ไม่ได้ พบว่าในช่วงสองสัปดาห์ก่อนการสัมภาษณ์ มีการใช้จ่ายแก้ปวดเมื่อยปวดข้อมากกว่ายาอื่น (26%) รองลงมาได้แก่ ยาเฉพาะโรคประจำตัว และยาแก้ปวดหัวลดไข้ และแหล่งที่รับยาส่วนใหญ่ได้แก่ร้านขายยา ในสามเดือนที่ผ่านมา สามในสี่ได้รับความรู้ทางเภสัชกรรมโดยได้จากวิทยุร้อยละ 37 รองลงมาได้แก่ร้านยาร้อยละ 32 มีผู้เคยไปโรงพยาบาลร้อยละ 79 ในจำนวนนี้ ร้อยละ 57 รับยาด้วยตนเอง โดยส่วนใหญ่ (72%) เป็นการจ่ายยาและอธิบายวิธีการใช้พร้อมให้จำลักษณะของเม็ดยาหรือบรรจุภัณฑ์ ในการใช้จ่ายด้วยตนเองส่วนใหญ่ใช้ความจำเป็นในการจำแนกชนิด ขนาดและเวลารับประทาน ในด้านความต้องการบริการทางเภสัชกรรม พบว่าร้อยละ 81 ต้องการให้บุคลากรทางการแพทย์มีจิตสำนึกช่วยเหลือคนตาบอด ตามด้วยการอธิบายการใช้จ่ายเป็นพิเศษ และการจัดทำฉลากเฉพาะสำหรับผู้พิการทางสายตา จากข้อมูลข้างต้นพบว่าผู้พิการทางสายตา อยู่ในสถานะที่สมควรได้รับการบริการทางเภสัชกรรมที่มีคุณภาพมากขึ้น

Abstract

Study of medicine use among the blind in Bangkok

Chaiporn Jinakarn, Teerawat Thawthatham

Project advisor: Arthorn Riewpaiboon*

*Department of Pharmacy, Faculty of Pharmacy, Mahidol University

Keyword: Visually impaired persons, Medicine utilization, Pharmaceutical services

The aim of this project was to study medicine utilization among the blind in Bangkok. The study was designed as a cross-sectional descriptive research. Study group was the visually impaired persons aged at less 18 years old staying in Bangkok. Data were collected by a face-to-face interview in 2007. Eighty-six people were included in the study. Major samples were 31-50 years old (65%) and male (61%). Sixteen percent did not have a compulsory education and twenty-five percent could not read the Braille alphabet. For medicine use during 2 weeks before the interview, the most frequently-used drugs were anti-inflammatory agents and muscle relaxants (26%), followed by medicine for chronic diseases and antipyretics. Most of them received medicines from drug stores. In the past three months before the interview, three-fourths of the samples received pharmacy educational media. The major source was radio followed by drug store. Seventy-nine percent used to go to hospitals. Fifty-seven percent of these collected the medicines by themselves. Approximately three-fourths received the medicines with suggestion of how to recognize the medicines. For self medicine utilization, they differentiated types, doses and durations of drug use from memory. For pharmaceutical services, eighty-one percent required service mind for the disabled people followed by special explanations of the medicine use including special drug label. Based on the study results, the visually impaired persons were in need of improved pharmaceutical services.